

MØREFORSKING Molde AS

Møbelbransjens klyngeanalyse

Et delprosjekt under Innovasjon Møbel

Oddmund Oterhals og Gøran Johannessen
Årsmøte Møbelindustriens forening, Norsk Industri, Oslo
2. april 2009

Klyngeanalyser – Teoretiske tilnærminger

Verdikjedeanalyse (Porter o.a.)

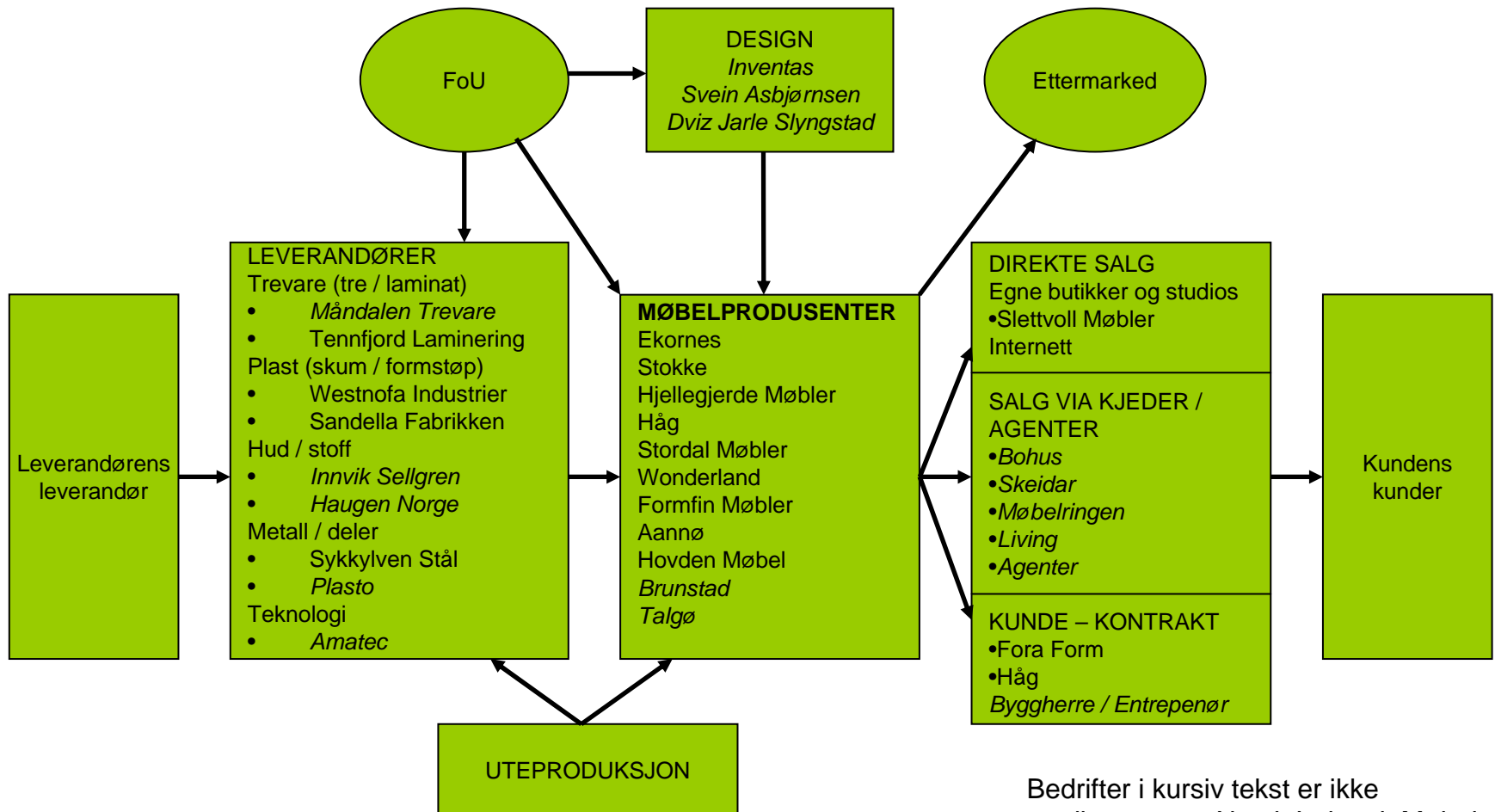
Klyngeteori – klyngeegenskaper (Krugman, Marshall)

Hvor sterke er klyngemekanismene?

- Felles arbeidsmarked - kompetanseutvikling - kunnskapsoverføring
- Felles leverandørutvikling med stordriftsfordeler
- Samhandlingsmønstre - klyngerelasjoner
- Innovasjonskraft – innovasjonstrykk
- Attraktivitet (kompetent arbeidskraft og kapital)
- Diversifisering og globalisering
- Kritisk masse – selvforsterkende vekst

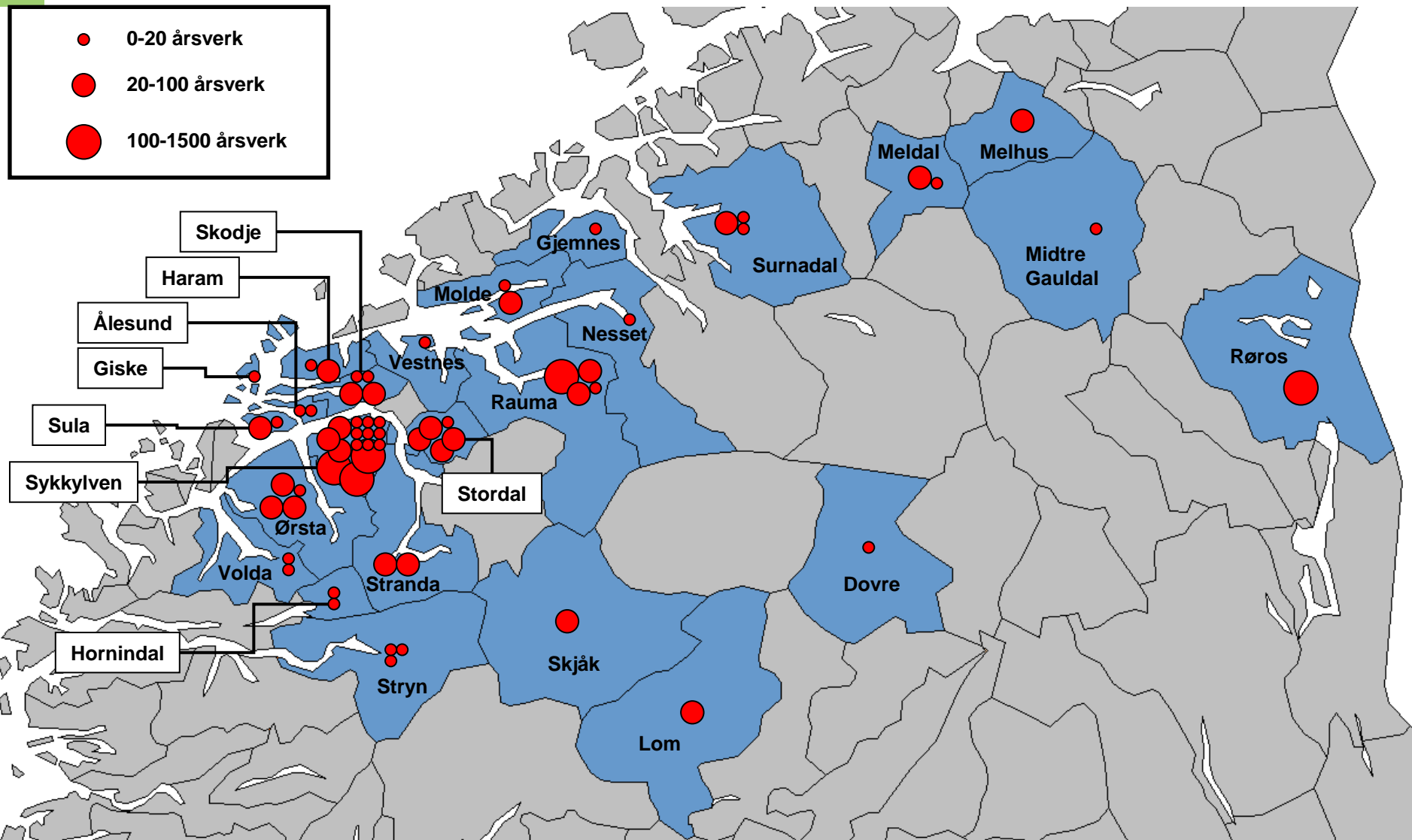
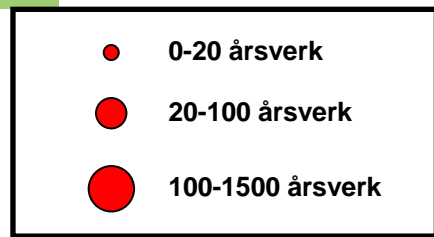
Bedriftskategorisering

- verdikjede / nettverk "Møbel"

Bedrifter i kursiv tekst er ikke medlemmer av Norsk Industri, Møbel.

Møbelbedrifter i region Nordvest

Antall sysselsatte og bedrifter fordelt etter kommune for 2007

Kommune	Antall årsverk	Produsenter (inkl. avd.)	Leverandører	Designere
Sykkylven	1503	11	3	1
Røros	231	1		
Stordal	218	4	1	
Stranda	210	3		
Rauma	166	1	2	
Ørsta	163	3	1	
Skodje	137	3		
Hornindal	110	1	2	
Hareid	92	1		
Sumadal	75	3		
Haram	57	1	1	
Lom	42	1		
Sula	36	2		
Meldal	35	2		
Melhus	33	1		
Stryn	33	2		
Molde	30	2		1
Skjåk	24	1		
Volda	13	2		
Midtre Gauldal	12	1		
Dovre	10	1		
Vestnes	2	1		
Trondheim	2			1
Ålesund	1	2		
Sum	3235	50	10	3

Bedriftsutvalg – respondenter

(Medlemmer i Norsk Industri i parentes)

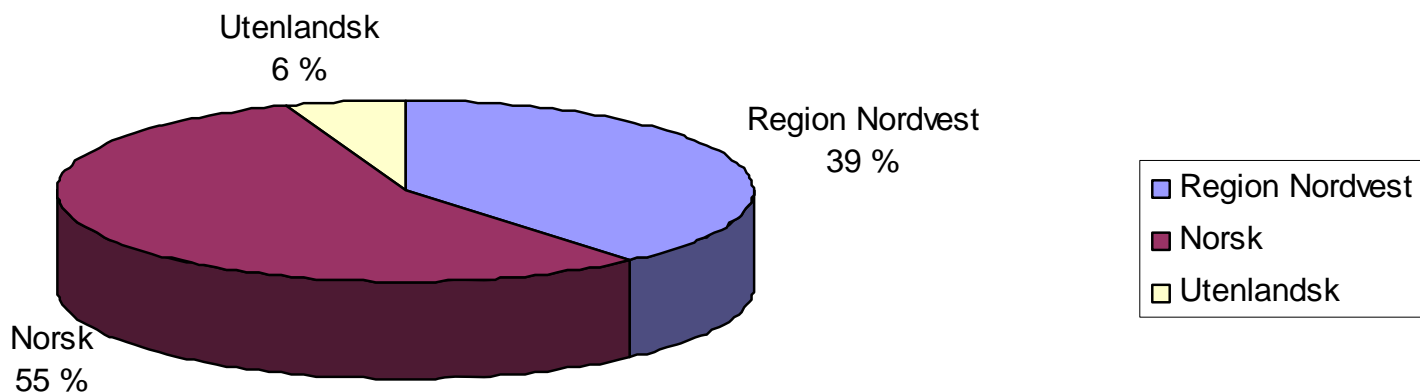
	Produsenter	Leverandører	Designbedrifter	Totalt
Utvalg	47 (28)	29 (9)	4**	80 (37)
Respondenter	(16*)	10 (3)	2	28 (19)
Svarprosent	57 %	34 %	50 %	46 %

* Utgjør 83 % av total omsetning for de 47 produsentene

** Inkluderer ikke rene DAK-tjenester

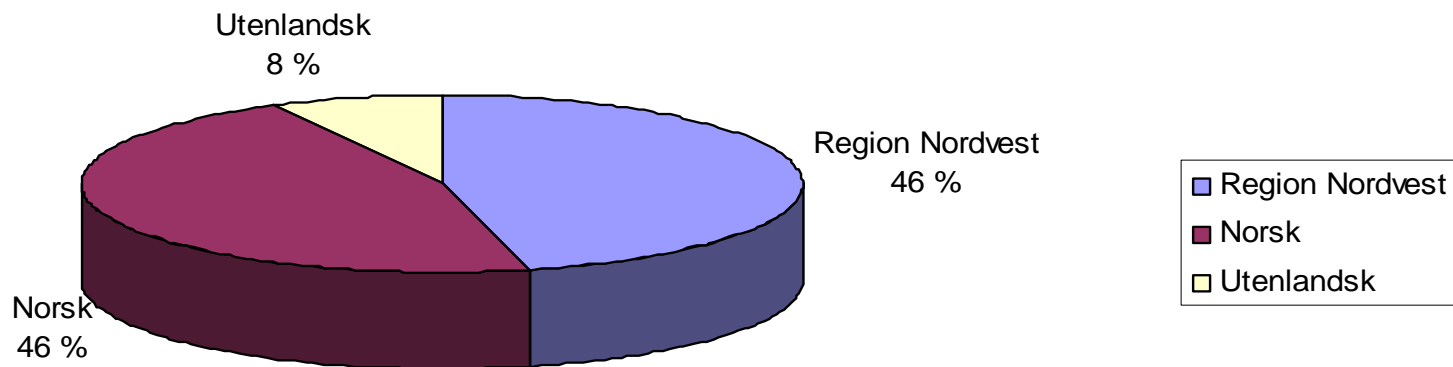
Fordeling av eierskap for møbelprodusenter i region Nordvest

Populasjonen består av de 16 respondentene i undersøkelsen

Fordeling av eierskap for leverandører i region Nordvest

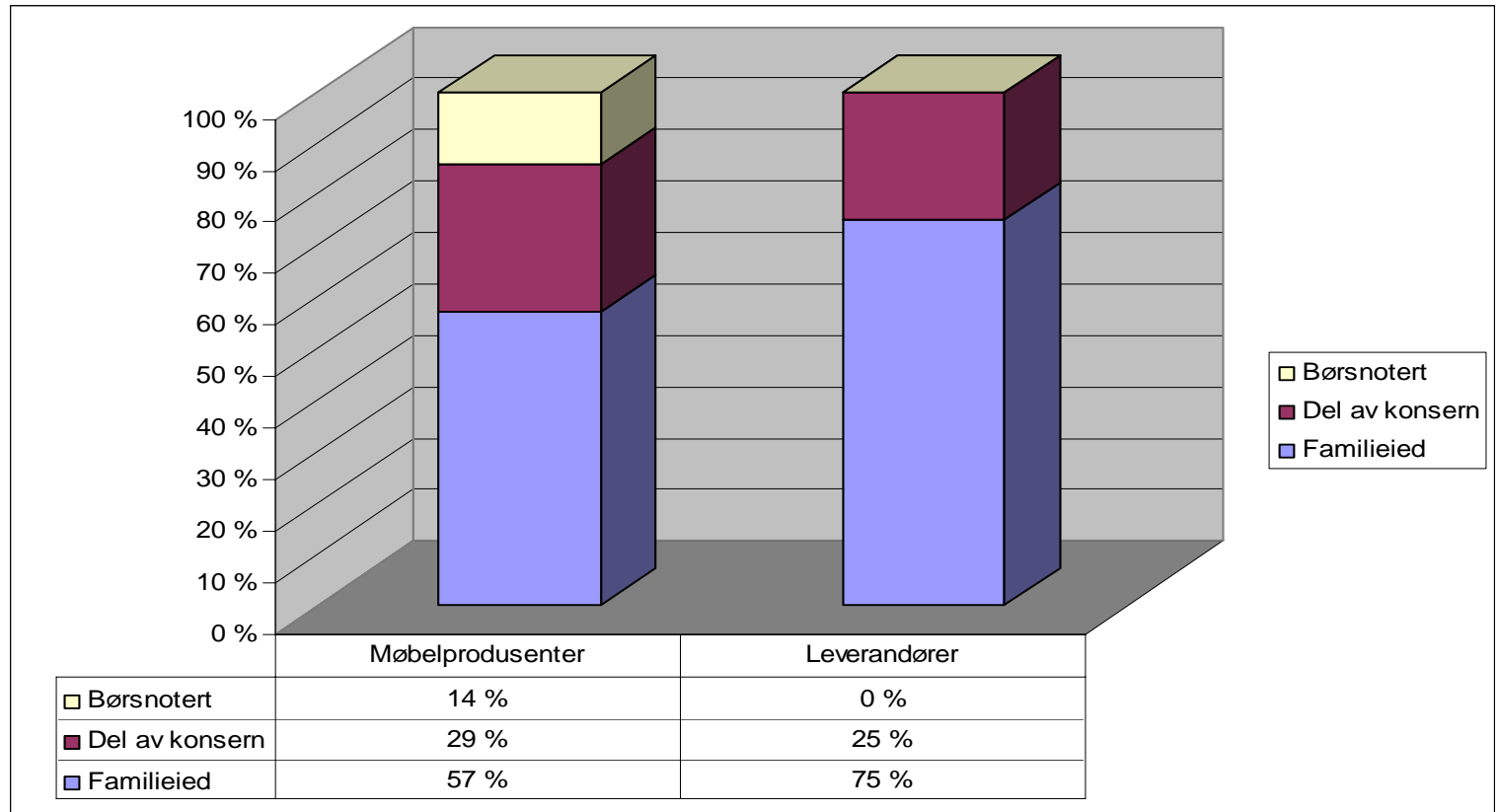
Populasjonen består av de 10 respondentene i undersøkelsen

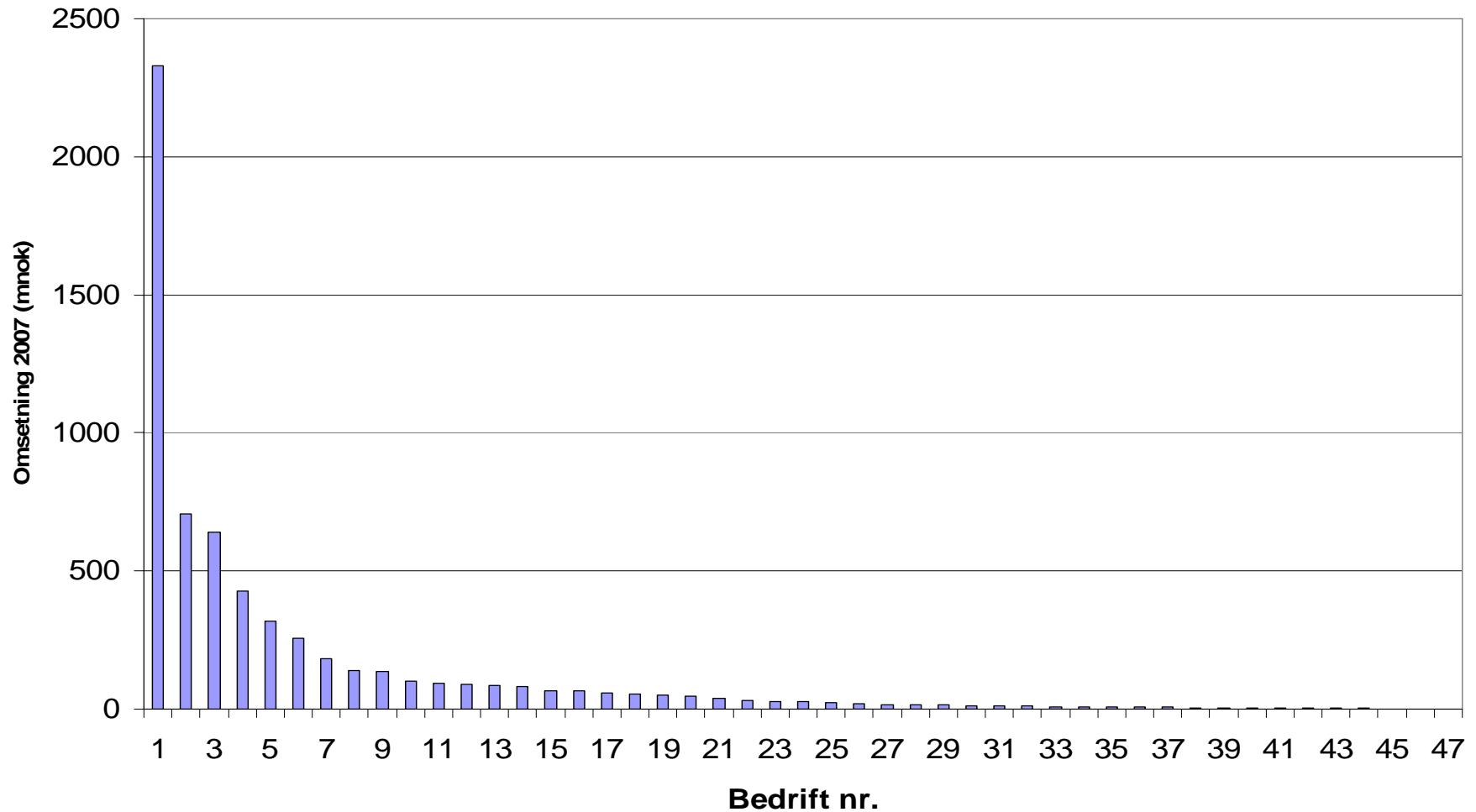
Fordeling av eierskap for møbelprodusenter og leverandører

Populasjon møbelprodusenter: 16

Populasjon leverandører: 10

Møbelprodusenter omsetning 2007

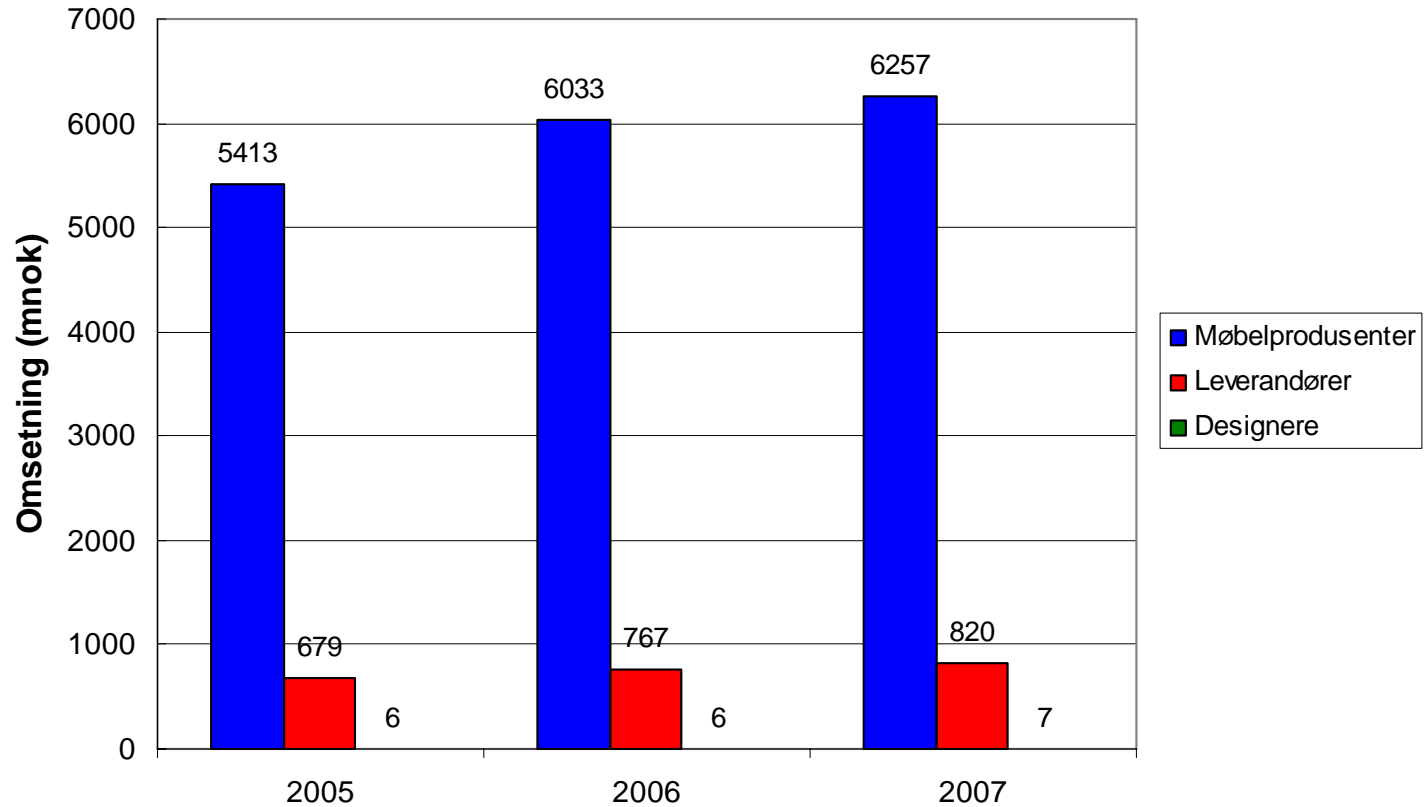
Økonomiske nøkkeltall 2007

	Ant. bedr.	Oms. (MNOK)	Oms. møbel (MNOK)	Res. før skatt	Resultatgrad	Årsverk møbel totalt	Årsverk region NV	Årsverk møbel region NV
Produsenter	47	6 257	6 257	688*	11,0 %	3 940**	2 991	2 991
Leverandører	33	1 413	820	63	4,5 %	620	826	620
Designere	3	22	7	1	6,4 %	7	24	7
SUM	83	7 692	7 084	752	9,8 %	4 567	3 841	3 618

* De tre største har samlet overskudd på 650 MNOK!

** Nesten 1000 årsverk er lokalisert utenfor region Nordvest – både Norge og utland

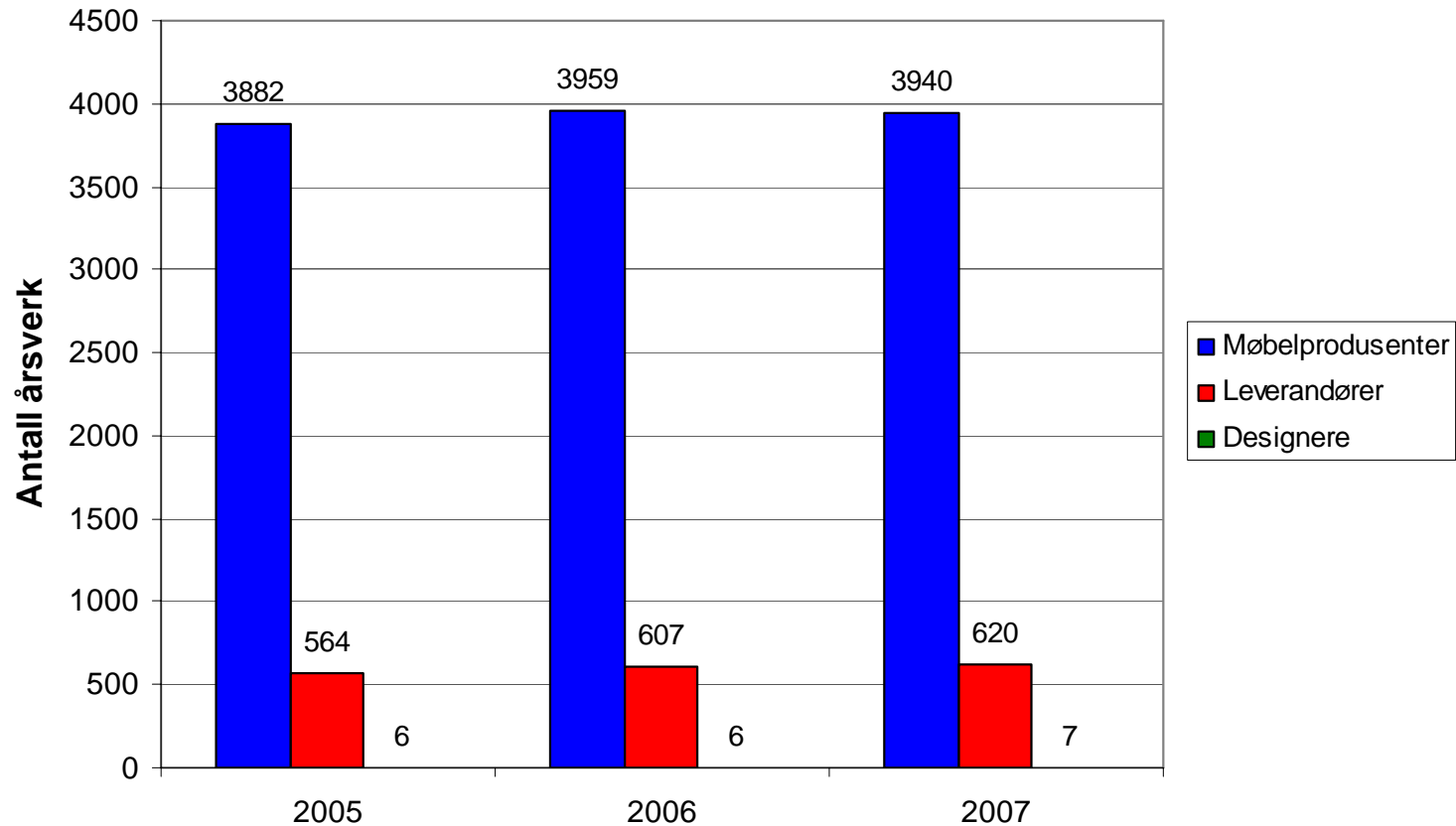
Utvikling omsetning pr bedriftskategori for 2005-06-07

Årsvekst produsenter: 7,8 %

Årsvekst leverandører: 10,4 %

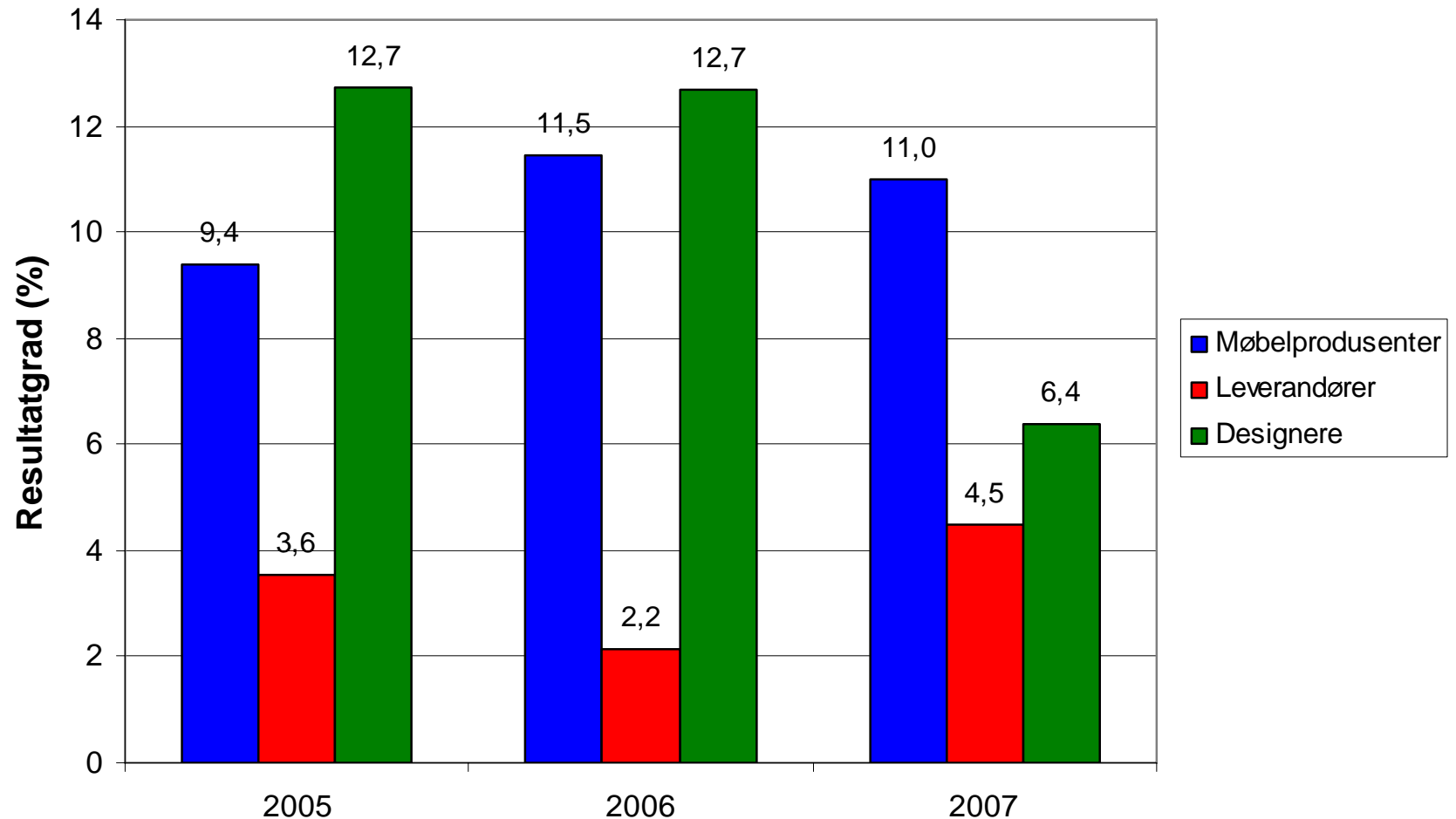
Utvikling sysselsetting pr bedriftskategori (totalt) for 2005-06-07

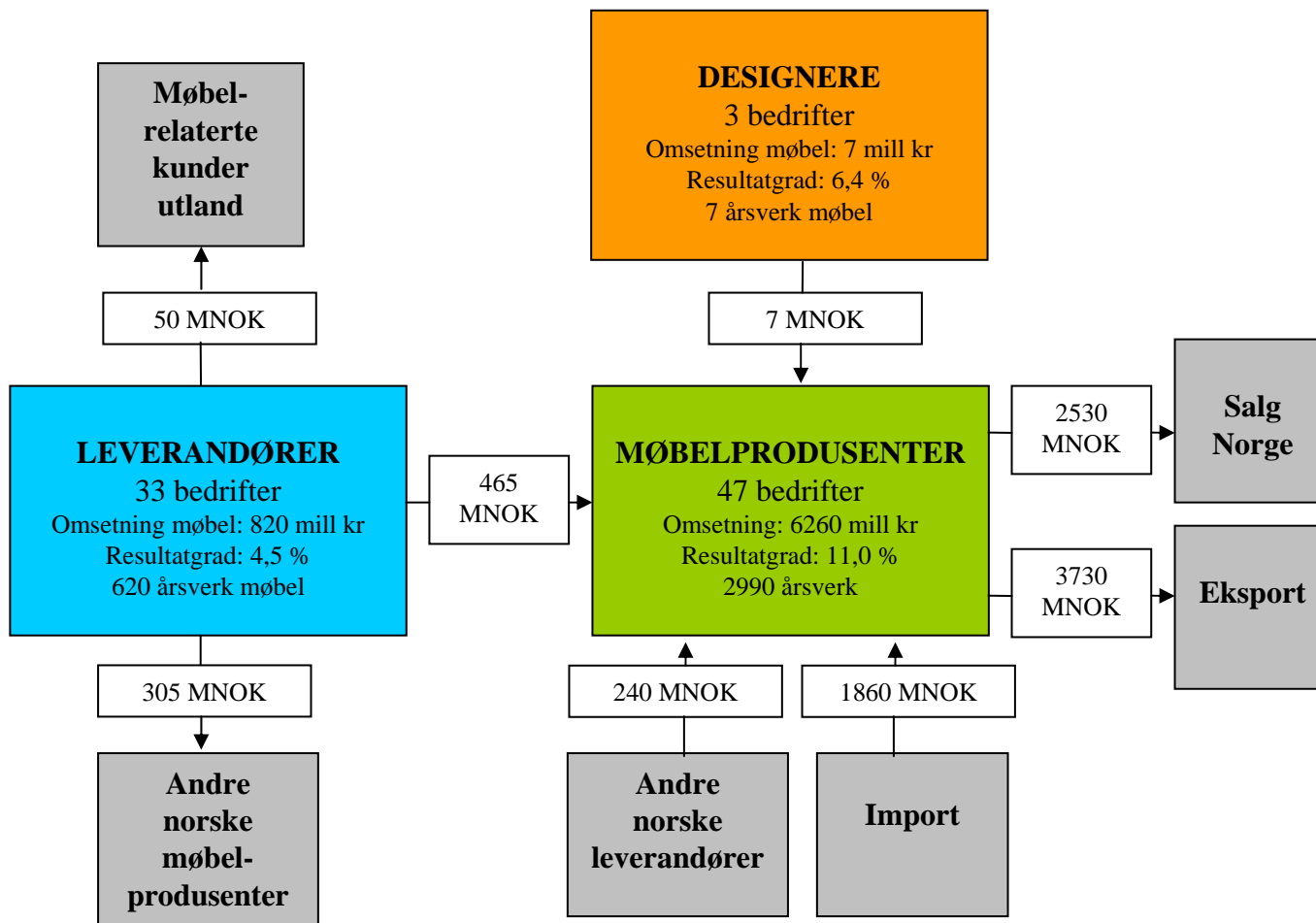
Årsvekst produsenter: 0,7 %

Årsvekst leverandører: 5,0 %

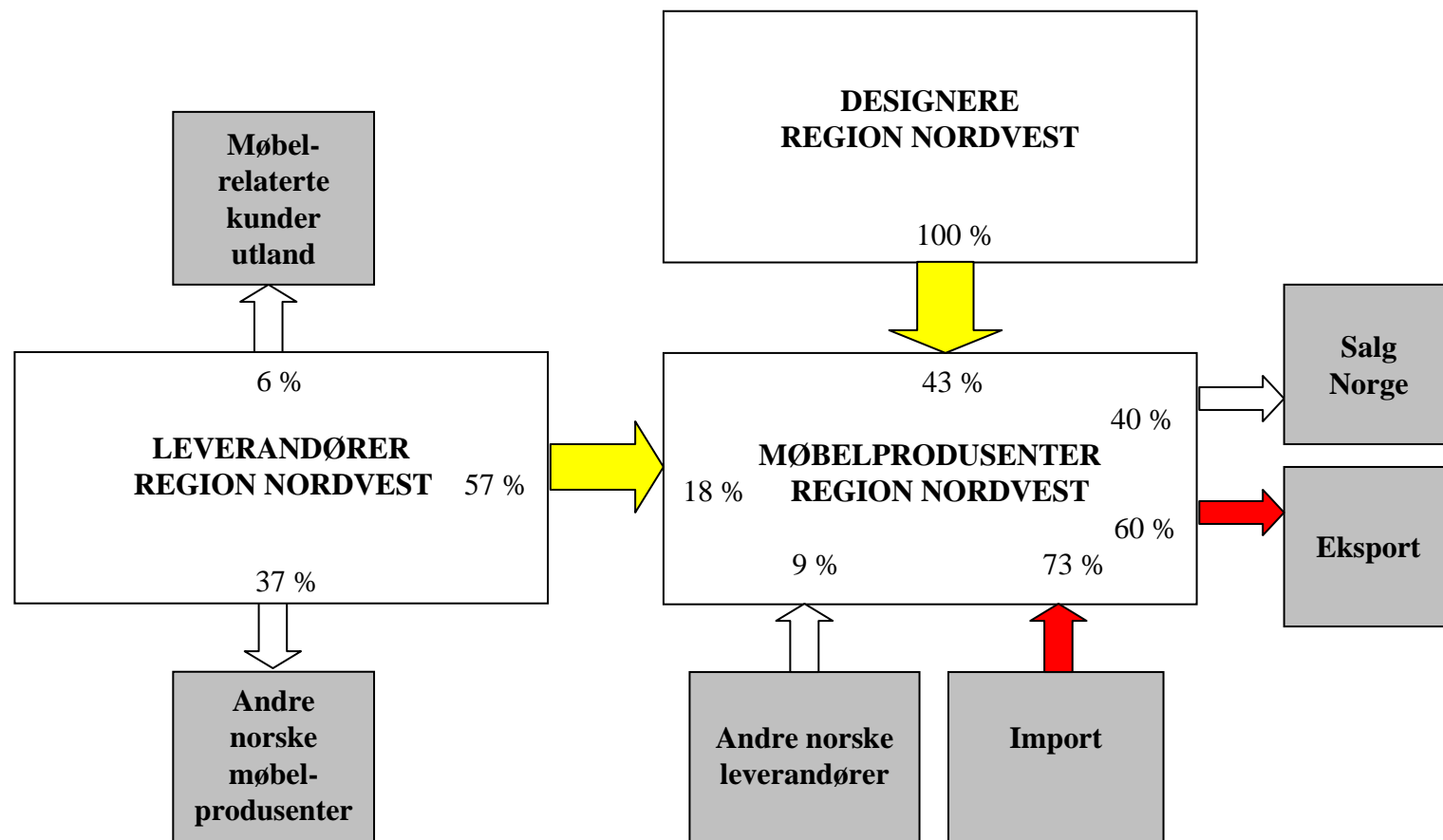
Utvikling resultatgrad pr bedriftskategori for 2005-06-07

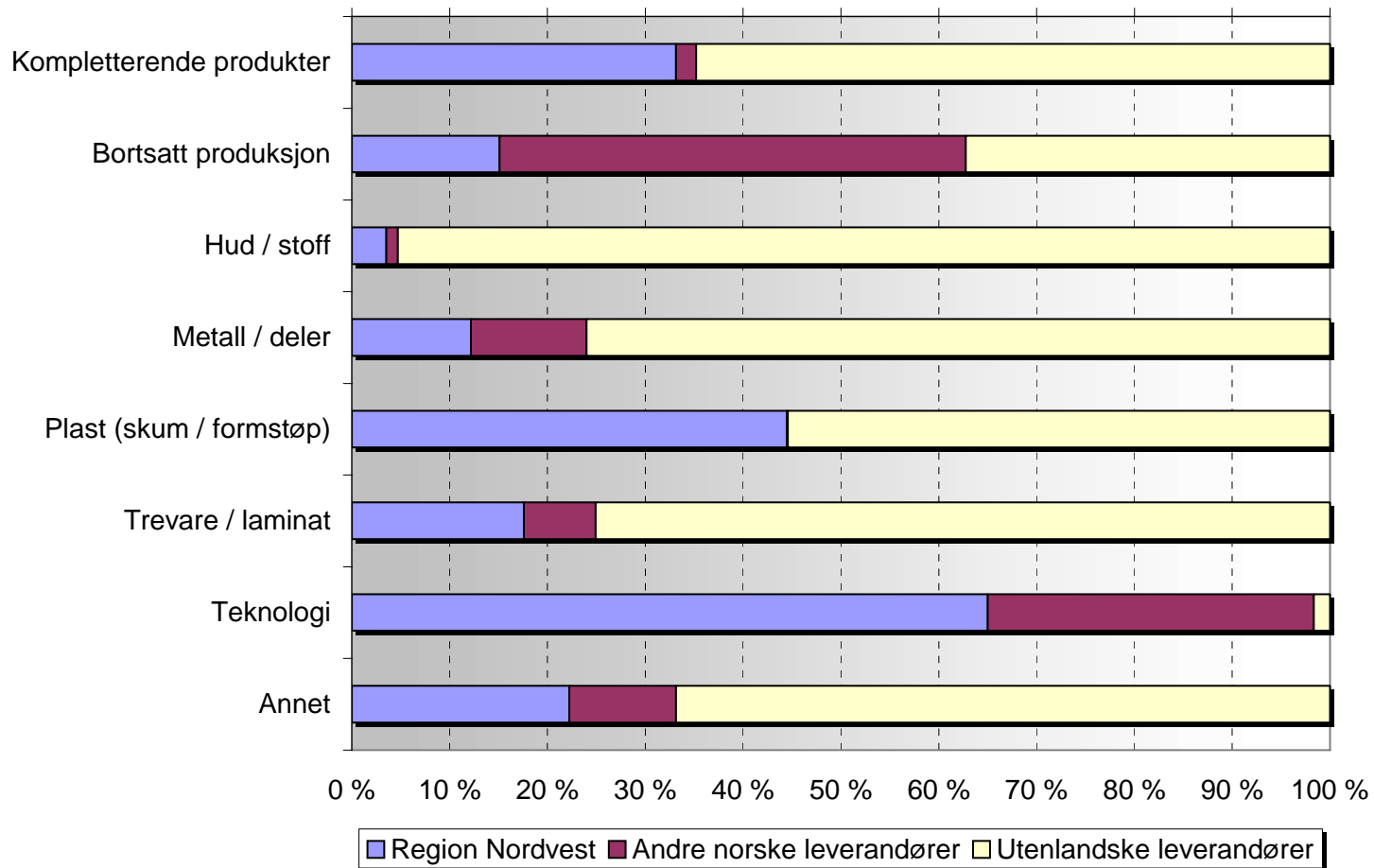
Klyngeregnskap region Nordvest 2007

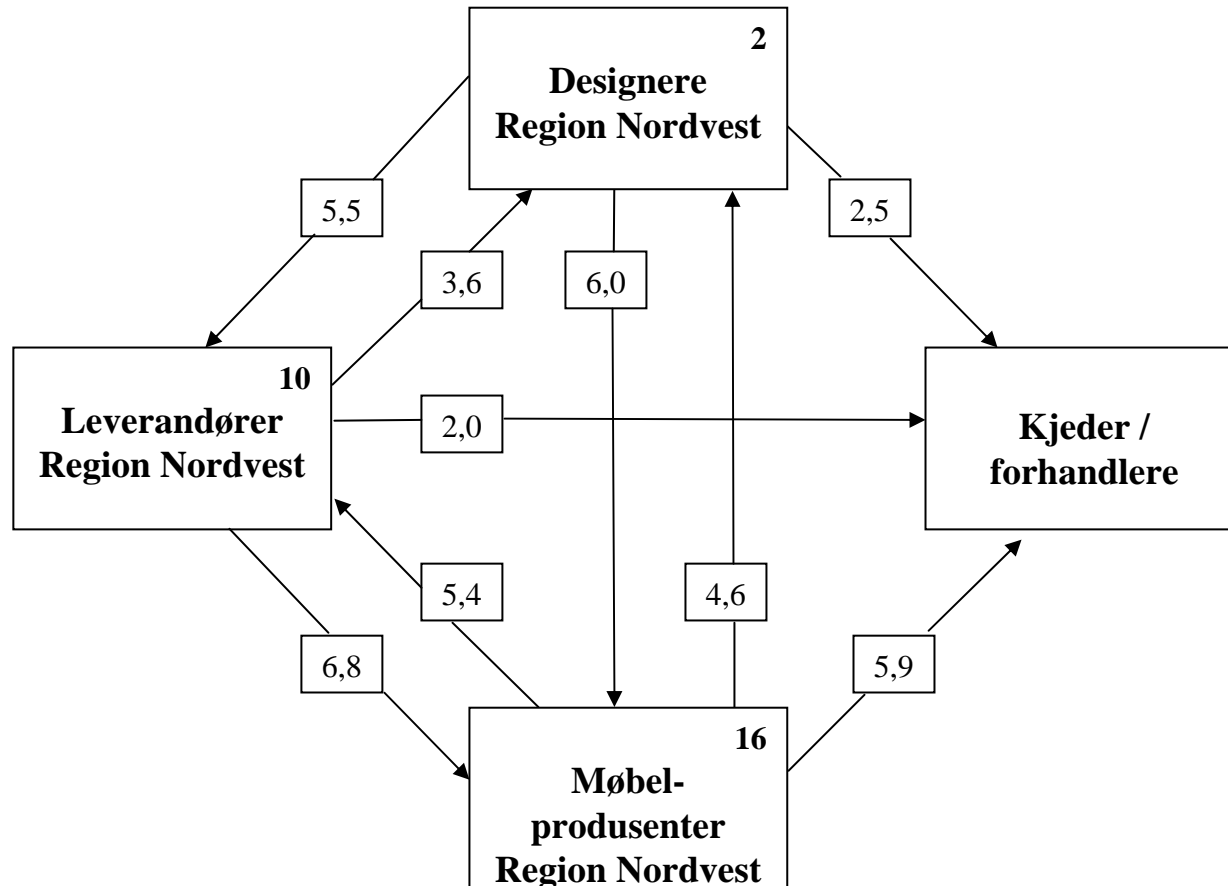
Det økonomiske samspillet i møbelnæringen i region Nordvest

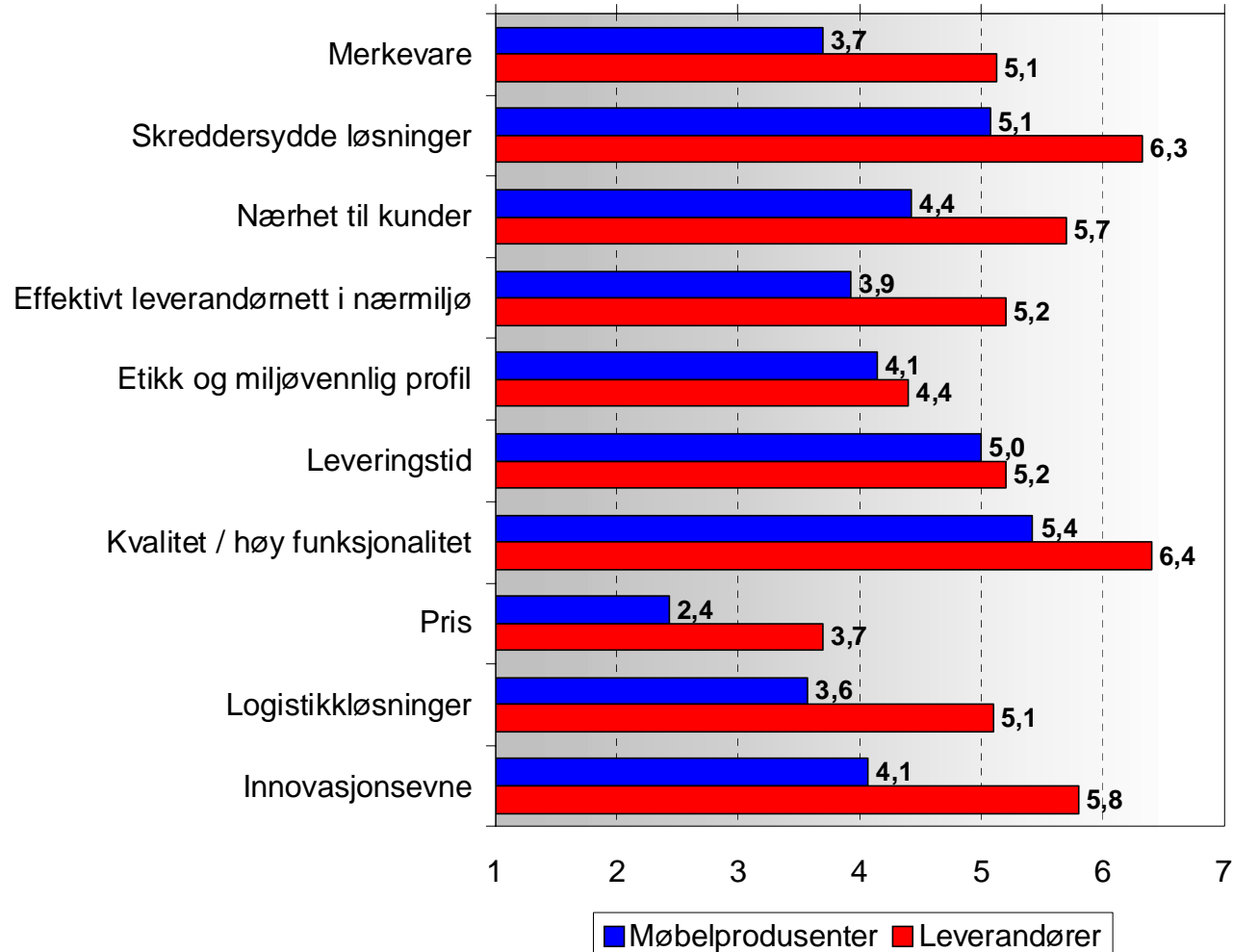
Hvor kjøpes det fra?

Relasjoner mellom aktørene i region Nordvest 2007

Komparative fortrinn i forhold til utenlandske konkurrenter

Funn (1)

- Vi har identifisert få klyngemekanismer som gir næringen komparative fortrinn ift klyngeteoriene
- Felles industrikultur og arbeidsmarked med stor grad av smitte synest å være viktigste klyngemekanisme
- Noen utvalgte bedrifter har “funnet nøkkelen” og skapt suksess i Norge til tross for fagøkonomenes dystre spådommer om våre arbeidsintensive industrier (tekstil, konfeksjon, fiskeindustri, skipsbygging, møbel,...)
- Disse bedriftene har etablert internasjonale varemerker innenfor globale nisjer, med høy intern produktivitet som oppveier norsk kostnadsnivå
- Produsentene har høy import- og eksportandel og må mestre en komplisert logistikk
- Det er en utvikling i retning av økt uteproduksjon og import av komponenter
- Underskog av nisjebedrifter (også nykommere) rundt de store aktørene – gir diversifisering og innovasjonstrykk

Funn (2)

- Vi ser en strukturendring mot bedrifter som internasjonalsiserer og satser på globale (europeiske) nisjer
 - Ekornes
 - Stressless (hvilestoler)
 - Stokke
 - Tripp Trapp/Xplory
 - Barnemøbler
 - HÅG/RH/RBM Group – Scandinavian Business Seating – Kontorstoler
 - Wonderland
 - European House of Beds – Soveromsinnredning
 - Westnofa
 - Recticel
 - Komfortskum
- De ledende produsentene opptrer i stor grad som “Lone operators”, med lite felles leverandørutvikling og få felles designmiljø
- Forhandlerkjedene er viktigste markedskanal
 - Gjelder ikke kontraktmarkedet
 - Interessant avvik hos Slettvoll

Overraskelser

- Få felles eksterne, lokale designmiljø og FoU-forbindelser
- Lite volum fra lokale leverandører (18 %) – stor importandel (73 %)
- Høye eksportvolum (60 %), men konsentrert til de store aktørene

Virkemidler for klyngeutvikling?

- Styrk innovasjonsevnen – også verdikjedeutvikling både på leverandør- og markedssiden
- Sats på effektive produksjonslinjer, inklusive effektive, felles underleverandører – også teknologileverandører
- Stimuler uavhengige designmiljø (?)
- Stimuler fortsatt internasjonalisering

I maritim klynge er det aktørene **rundt** fokusbedriften skipsverftet (rederiene, designselskapene, utstyrproduzentene) som har oppnådd selvforsterkende vekst i globale marked – vi ser ikke en tilsvarende utvikling for møbelindustrien